

Міністерство освіти і науки України
**ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра економіки та бізнесу**

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

**Тестові завдання
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та
заочної форми навчання за спеціальністю
051 «Економіка»**

Харків – 2024

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра економіки та бізнесу

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Тестові завдання
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та
заочної форми навчання за спеціальністю
051 «Економіка»

Харків – 2024

Е 40

Затверджено
Науково-методичною комісією факультету економічних відносин та
фінансів
протокол № 1 від 25 вересня 2024 р.

Схвалено
на засіданні кафедри економіки та бізнесу
Протокол № 2 від 02 вересня 2024 р.

Рецензенти:

Л.О. Ломовських, докт. екон. наук, професор кафедри глобальної економіки
Державного біотехнологічного університету

М.С. Пономарьова, канд. екон. наук, доц. кафедри ЮНЕСКО Державного
біотехнологічного університету

Е 40

Економіка праці і соціально-трудові відносини: тестові завдання для
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної
форми навчання за спеціальністю 051 «Економіка». [Електронний ресурс] -
Харків: ДБТУ, 2024. - 21 с.

Тестові завдання призначені здобувачам першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 051
Економіка.

УДК 331(079.1)

Відповідальний за випуск: О.В. Бухало, кандидат економічних наук, доцент

©Бухало О.В., 2024
©ДБТУ, 2024

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навиків щодо володіння категоріями, поняттями та механізмами економіки праці на різних рівнях управління, засвоєння принципів та механізмів формування соціально-трудових відносин, функціонування ринку праці.

Завдання дисципліни: ознайомлення з функціонуванням механізму системи соціально-трудових відносин;

– навчання проведенню ґрунтовного аналізу соціально-трудових процесів;

– формування знань про процеси, явища та тенденції у сфері соціально-трудових відносин;

– навчання здобувачів використовувати отримані знання у конкретних процесах управління соціально-трудовами відносинами;

– ознайомлення з організацією праці та забезпечення її високої ефективності на всіх рівнях;

– формування ставлення здобувачів до власного трудового потенціалу;

– вміння нарощувати та ефективно використовувати людський капітал.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

– теретичні основи економіки праці і соціально-трудових відносин;

– показники людського розвитку в Україні;

– особливості соціально-трудових відносин у системі ринкової економіки;

– кон'юнктуру ринку праці та його інфраструктуру;

– методи державного регулювання зайнятості населення;

– умови праці, фактори їх формування та систему охорони праці;

– об'єкти та методіку нормування праці;

– механізми регулювання та систему оплати праці;

– методіку планування продуктивності праці.

Уміти:

– аналізувати та планувати трудові показники;

– розбиратися у різних типах трудових договорів;

– користуватися інструментарієм нормування і оплати праці різних категорій персоналу;

– вміти застосовувати різні методи оцінки ефективності соціальної політики.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Економіка праці та соціально-трудова відносина як навчальна дисципліна та напрям наукових досліджень.

Тема 1. Основи економіки праці та соціально-трудова відносина.

- 1.1. Завдання навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносина», зв'язок з іншими дисциплінами.
- 1.2. Соціально-трудова відносина на сучасному етапі.
- 1.3. Категорія «праця» - економічна сутність та суспільне значення, зміст, характер та види праці
- 1.4. Економіка праці та соціально-трудова відносина як напрям наукових досліджень.

Тема 2. Населення України та характеристика трудового потенціалу.

- 2.1. Розміщення населення України.
- 2.2. Трудовий потенціал та його використання
- 2.3. Економічне зростання, зайнятість, рівень життя населення.
- 2.4. Показники людського розвитку в Україні.

Тема 3. Системне поняття соціально-трудова відносина.

- 3.1. Зміст, склад та структура соціально-трудова відносина.
- 3.2. Суб'єкти соціально-трудова відносина в суспільстві.
- 3.3. Соціально-трудова відносина у системі ринкової економіки.
- 3.4. Рівні, принципи і типи соціально-трудова відносина

Розділ 2. Ринок праці у системі соціально-трудова відносина.

Тема 4. Ринок праці його особливості та формування.

- 4.1. Основні елементи ринку праці.
- 4.2. Кон'юнктура ринку праці та його інфраструктура.
- 4.3. Сегментація та гнучкість ринку праці.
- 4.4. Попит та пропозиції на ринку праці їх взаємодія.

Тема 5. Регулювання зайнятості населення.

- 5.1. Види та форми зайнятості населення.
- 5.2. Поняття безробіття його види та рівні.
- 5.3. Державне регулювання зайнятості населення в Україні.
- 5.4. Програми сприяння регулювання зайнятості населення.

Тема 6. Організація праці та її сутність.

- 6.1. Зміст і завдання організації праці.
- 6.2. Поділ і кооперація праці в умовах виробництва.
- 6.3. Організація праці та обслуговування робочих місць.

6.4. Умови праці, фактори їх формування та система охорони праці.

Розділ 3. Нормування та регулювання робочого часу, організація оплати праці.

Тема 7. Нормування праці.

- 7.1. Суть, функції і значення нормування праці.
- 7.2. Склад та структура робочого часу.
- 7.3. Об'єкти та методика нормування праці.
- 7.4. Способи вдосконалення нормування праці у сучасних умовах.

Тема 8. Організація оплати праці в умовах ринкової економіки.

- 8.1. Соціально-економічна сутність оплати праці.
- 8.2. Елементи організації оплати праці.
- 8.3. Системи оплати праці.
- 8.4. Механізм регулювання оплати праці.

Тема 9. Тарифна система оплати праці.

- 9.1. Призначення тарифної системи оплати праці.
- 9.2. Елементи системи оплати праці за тарифами.
- 9.3. Доплати на надбавки їх сутність та необхідність.
- 9.4. Особливості безтарифної системи оплати праці.

Тема 10. Аналіз та планування трудових показників.

- 10.1. Взаємозв'язок елементів системи трудових показників.
- 10.2. Аналіз продуктивності праці та чисельності працівників.
- 10.3. Мета, завдання та методика планування продуктивності праці.
- 10.4 Фонд заробітної плати, методика його планування.

Система оцінювання здобувачів

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування за розділами										Всього балів
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
0...5	0...5	0...5	0...5	0...5	0...5	0...5	0...5	0...5	0...5	0...50
Поточне тестування										0...10
Загальна рейтингова оцінка										0...60

T1 _... T10 _ – теми розділів

З дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносини» передбачено екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування										За підсумками розділів	Екзамен
										Розділ 1	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
Загальна рейтингова оцінка										0-100	

T1... T10 – теми розділів

Критерії оцінювання:

Тести оцінюються по 1 балу за кожну правильну відповідь.

Загальна кількість балів, яку може отримати студент – 100 балів.

Після чого дані 100-бальної шкали оцінювання переводяться в шкалу за критеріями:

«Відмінно» (90-100 балів) – здобувач виявляє всебічні системні і глибокі знання програмного матеріалу, вільно оперує матеріалом, чітко володіє понятійним апаратом, уміє аналізувати і робити висновки;

«Дуже добре» (82-89 бали) – здобувач виявляє широкий професійний кругозір, уміє логічно мислити, виявляє достатньо системне і глибоке знання програмного матеріалу, чітко володіє понятійним апаратом, проте у відповідях допускаються окремі неточності, які не змінюють суті питання.

«Добре» (74-81 бали) – здобувач виявляє достатньо глибоке знання програмного матеріалу, володіє понятійним апаратом, вміє аргументувати свої відповіді, проте у відповідях допускаються неточності, які впливають на чіткість.

«Задовільно» (64-73 бали) – здобувач виявляє не достатньо глибоке знання програмного матеріалу, в основному володіє основним понятійним апаратом, але допускає принципові помилки;

«Достатньо» (60-63 бали) – здобувач виявляє слабкі знання, у відповідях не точно формулює причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування, допускаються значні помилки.

«Незадовільно» (35-59 бали) – здобувач виявляє значні прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, у володінні окремими поняттями, не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення.

«Не зараховано» (0-34 бали) – здобувач не розуміє суті питань, виявляє прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, що свідчить про необхідність обов'язкового повторного вивчення дисципліни.

**Шкала оцінювання: національна та ECTS і критерії
оцінювання до визначення рівня знань і навичок**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-653	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ТЕСТИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ»

1. Що є б'єктом вивчення дисципліни економіки праці є:
 - а) людина;
 - б) праця;
 - в) трудові ресурси;
 - г) персонал.

2. Визначення праці:
 - а) свідомо цілеспрямована створююча діяльність людини;
 - б) прикладання людиною розумових та фізичних зусиль для одержання корисного результату у задоволенні своїх матеріальних та духовних потреб;
 - в) процес перетворення ресурсів природи в цінності та блага, що здійснюється і керується людиною під дією як зовнішніх стимулів, так і внутрішніх спонукань;
 - г) усі відповіді вірні.

3. Праці притаманні такі характеристики:
 - а) локальні та глобальні;
 - б) загальні та абстрактні;
 - в) кількісні та якісні;
 - г) фізичні та духовні.

4. Що є предметом вивчення курсу «Економіка праці і соціально-трудоі відносини» є:
 - а) ефективність виробництва, шляхи і методи досягнення підприємством найкращих результатів при найменших затратах;
 - б) праці як свідомо цілеспрямована діяльність людини;
 - в) сукупність теоретичних і практичних проблем формування людського потенціалу, забезпечення ефективного використання його у сфері праці як на макро -, так і на мікроекономічному рівнях з метою забезпечення високої якості життя населення та високої ефективності економічної діяльності;
 - г) праці як результат людського спілкування.

5. Блоками актуальних проблем економіки праці на сучасному етапі є:
 - а) зміни безпосередньо у трудовому процесі;
 - б) трансформація відносин на ринку праці;
 - в) соціалізація трудових відносин;
 - г) усі відповіді вірні.

6. Що можна віднести до елементів процесу праці:

- а) предмети праці, засоби праці та сама праця;
- б) технологія діяльності;
- в) організація праці;
- г) усі перераховані елементи.

7. Найважливіших формою самовираження, самоактуалізації й самовдосконалення людини є:

- а) робота;
- б) діяльність;
- в) праця;
- г) виробництво.

8. Поділ праці за бажанням та необхідністю залежить від:

- а) характеру та змісту праці;
- б) умов праці;
- в) настрою та відповідальності;
- г) способу та засобу праці.

9. Праця поділяється на ручну, механізовану та автоматизовану працю залежно від:

- а) характеру та змісту праці;
- б) умов праці;
- в) настрою та відповідальності;
- г) способу та засобу праці.

10. Поділ праці на важку, середньо важку та легку залежить від:

- а) характеру та змісту праці;
- б) умов праці;
- в) регламентованості та новаційності;
- г) способу та засобу праці.

11. Поділ праці на творчу, управлінську та виконавчу залежить від:

- а) виду діяльності;
- б) від рівня освіти;
- в) ступня механізації;
- г) умов праці.

12. Поділ праці на привабливу та непривабливу залежить від:

- а) виду діяльності;
- б) від рівня освіти;
- в) ступня механізації;
- г) умов праці.

13. Соціально-трудова відносина за способом спілкування бувають:

- а) внутрішньо виробничі та внутрішньо організаційні;
- б) безособові та міжособові;
- в) формальні та неформальні;
- г) усі відповіді вірні.

14. Існують два типи соціально-трудова відносин:

- а) патерналізм та соціальне партнерство;
- б) партнерство та субсидіарність;
- в) солідарність та патерналізм;
- г) інтегрованість та соціальне партнерство.

15. Яка частина населення, забезпечує пропозицію робочої сили для виробництва товарів, робіт та послуг:

- а) економічно неактивне населення;
- б) економічно активне населення;
- в) фізично активне населення;
- г) зайняте населення.

16. Які показники характеризують природний рух населення:

- а) рівень народжуваності;
- б) рівень смертності;
- в) природній приріст населення;
- г) усі відповіді вірні.

17. Що означає для праці інтенсивний тип відтворення ресурсів:

- а) збільшення їх чисельності без зміни їх якісних характеристик;
- б) удосконалення якісних характеристик трудових ресурсів;
- в) загальне зростання чисельності населення.
- г) зменшення рівня продуктивності праці.

18. Якого працівника називають «найманим»:

- а) фізична особа (громадянин), яка перебуває у трудових відносинах з роботодавцем;
- б) фізична особа (громадянин), яка на підставі укладеного трудового договору безпосередньо виконує трудову функцію;
- в) особа, яка зайнята виконанням разових робіт;
- г) усі відповіді правильні.

19. Вираз «економічний рух населення»:

- а) обумовлений такими чинниками, як освіта, професійна підготовка, національність, місце проживання старших поколінь тощо;

- б) обумовлений зміною його трудової активності;
- в) узагальнений вираз зміни чисельності населення на певній території за рахунок смертності та народжуваності людей;
- г) немає правильної відповіді.

20. Чим характеризується «принцип патерналізму»:

- а) сумісною відповідальністю людей, яка ґрунтується на особисті відповідальності і згоді, односторонності і спільності інтересів;
- б) загостренням суперечностей у трудових відносинах;
- в) прагненням працівників до самостійності і самореалізації, запобіганням перенесенню відповідальності на інших суб'єктів;
- г) головною роллю держави у регулюванні соціально-трудових відносин.

21. В системі соціального партнерства термін «трипартизм» охоплює такі питання:

- а) двохсторонні колективні договори;
- б) трьохсторонні колективні консультації та переговори між державою, роботодавцями та найманими працівниками;
- в) трудові конфлікти і їх врегулювання;
- г) участь працівників у прийнятті різноманітних рішень на підприємствах.

22. Соціальне партнерство – це:

- а) взаємозалежність і взаємодія суб'єктів соціально-трудових відносин, яка виникає в процесі праці та спрямована на регулювання умов трудового життя;
- б) сукупність соціально-економічних відносин між представниками працівників, роботодавців і держави, спрямоване на співробітництво в питаннях соціально-трудових відносин;
- в) проявляється у збереженні прагнення людини до самостійності й самореалізації та покликаний запобігати перенесенню відповідальності на інших суб'єктів соціально-трудових відносин;
- г) немає правильної відповіді.

23. Сторонами соціального партнерства є:

- а) представники уряду і представники профспілок;
- б) представники профспілок і представники підприємців;
- в) представники уряду і підприємців;
- г) представники держави, роботодавців та працівників (профспілки).

24. Які показники вимірюються у натуральних одиницях:

- а) норма часу;

- б) норма чисельності виконавців;
- в) норма обслуговування;
- г) норма виробітку.

25. Види міжнародної трудової міграції залежно від просторового горизонту переміщення:

- а) вимушена і добровільна;
- б) постійна, тимчасова, сезонна і маятникова;
- в) організована і нелегальна;
- г) зовнішня, внутрішньоконтинентальна та міжконтинентальна.

26. Типи соціально-трудоких відносин:

- а) патерналізм та соціальне партнерство;
- б) партнерство та субсидіарність;
- в) солідарність та патерналізм;
- г) інтегрованість та соціальне партнерство.

27. Пропозицію робочої сили для виробництва товарів, робіт та послуг забезпечує така частина населення:

- а) економічно неактивне населення;
- б) економічно активне населення;
- в) фізично активне населення;
- г) зайняте населення.

28. Економічний рух населення:

- а) обумовлений такими чинниками, як освіта, професійна підготовка, національність, місце проживання старших поколінь тощо;
- б) обумовлений зміною його трудової активності;
- в) узагальнений вираз зміни чисельності населення на певній території за рахунок смертності та народжуваності людей;
- г) немає правильної відповіді.

29. Чим обумовлено інтенсивний тип відтворення ресурсів:

- а) збільшення їх чисельності без зміни їх якісних характеристик;
- б) удосконалення якісних характеристик трудових ресурсів;
- в) загальне зростання чисельності населення.
- г) зменшення рівня продуктивності праці.

30. Соціально-трудокі відносини за способом спілкування бувають:

- а) внутрішньо виробничі та внутрішньо організаційні;
- б) безособові та міжособові;
- в) формальні та неформальні;

г) усі відповіді вірні.

31. Які показники характеризують природний рух населення:

- а) рівень народжуваності;
- б) рівень смертності;
- в) природній приріст населення;
- г) усі відповіді вірні.

32. У чому сутність соціального партнерства:

а) взаємозалежність і взаємодія суб'єктів соціально-трудових відносин, яка виникає в процесі праці та спрямована на регулювання умов трудового життя;

б) сукупність соціально-економічних відносин між представниками працівників, роботодавців і держави, спрямоване на співробітництво в питаннях соціально-трудових відносин;

в) проявляється у збереженні прагнення людини до самостійності й самореалізації та покликаний запобігати перенесенню відповідальності на інших суб'єктів соціально-трудових відносин;

г) немає правильної відповіді.

33. Характеристики, які притаманні праці:

- а) локальні та глобальні;
- б) загальні та абстрактні;
- в) кількісні та якісні;
- г) фізичні та духовні.

34. Залежно від яких чинників працю поділяють на привабливу та непривабливу:

- а) виду діяльності;
- б) від рівня освіти;
- в) ступня механізації;
- г) умов праці.

35. Що є об'єктом вивчення «економіки праці»:

- а) людина;
- б) праця;
- в) трудові ресурси;
- г) персонал.

36. Елементами процесу праці є:

- а) предмети праці, засоби праці та сама праця;
- б) технологія діяльності;
- в) організація праці;

г) усі перераховані елементи.

37. Чим характеризується принцип патерналізму:

- а) сумісною відповідальністю людей, яка ґрунтується на особистій відповідальності і згоді, одностійності і спільності інтересів;
- б) загостренням суперечностей у трудових відносинах;
- в) прагненням працівників до самостійності і самореалізації, запобіганням перенесенню відповідальності на інших суб'єктів;
- г) головною роллю держави у регулюванні соціально-трудових відносин.

38. Час основної роботи виконавця – це:

- а) час, який потрібен для виконання трудових процесів з підготовки до роботи і виконання заключних робіт наприкінці зміни;
- б) час, який надається виконавцям для відновлення сил і має за мету постійне підтримання високої працездатності працівника протягом усієї зміни;
- в) затрати часу на догляд і утримання робочого місця або знарядь праці в належному стані протягом зміни;
- г) час, упродовж якого дії виконавця і знарядь праці надають предмету праці інший кількісний та якісний стан.

39. Що розуміють під поділом праці:

- а) диференціацію видів трудової діяльності між різними групами працівників;
- б) потребу на працівників для заповнення вакантних місць;
- в) встановлення доцільних і бажаних пропорцій праці;
- г) встановлення доцільних і бажаних пропорцій чисельності персоналу.

40. Що означає термін «заробітна плата»:

- а) будь-яку винагороду або будь-який заробіток, який обчислюється в грошах за працю, яку виконано чи має бути виконано, або за послуги, які надано чи має бути надано;
- б) заробіток, який обчислюється в грошах за працю, яку виконано, або за послуги, які надано;
- в) будь-яку винагороду або будь-який заробіток, який обчислюється як правило в грошах;
- г) будь-яку винагороду за виконану праці.

41. З яких елементів затрат робочого часу складається норма часу на ремонтних роботах:

- а) часу основної та допоміжної роботи;
- б) часу технічного обслуговування робочого місця;
- в) часу організаційного обслуговування робочого місця;
- г) усі перераховані елементи затрат робочого часу.

42. Що враховується при розрахунку мінімального розміру заробітної плати:

- а) середній розмір заробітної плати;
- б) прожитковий мінімум;
- в) розмір державних соціальних допомоги;
- г) продуктивність праці.

43. Якими показниками визначається потреба в персоналі на різних підприємствах:

- а) попитом на працівників на ринку праці;
- б) пропозицією працівників на ринку праці;
- в) величиною попиту на продукцію, роботи чи послуги;
- г) величиною річного доходу (виручки) від реалізації продукції.

44. Які показники характеризують план праці:

- а) ріст продуктивності праці;
- б) ліміт чисельності працівників за категоріями;
- в) фонд заробітної плати в цілому на підприємстві, в галузях, у підрозділах, для категорій працівників;
- г) усі відповіді вірні.

45. Які методи визначають виробіток:

- а) грошовий, натуральний і вартісний;
- б) натуральний, вартісний і трудовий;
- в) вартісний, грошовий і трудовий;
- г) усі відповіді правильні.

46. За якими умовами виникає ринок праці:

- а) юридична свобода і здатність власника робочої сили за своїм розсудом розпоряджатись своїми здібностями до праці;
- б) відсутність у людини всього необхідного для ведення свого господарства як джерела одержання всіх потрібних для життя засобів існування;
- в) поява на ньому покупця-підприємця, який економічно змушений вийти на ринок праці, щоб купити запропоновану для продажу здатність до праці потрібних йому працівників;
- г) усі відповіді вірні.

47. Сутність соціального договору:

- а) у договорі обумовлюються умови праці, права та обов'язки сторін, режим праці і рівень її оплати, а також термін дії контракту;
- б) виступає як сукупність нормативів, за допомогою яких регулюється рівень заробітної плати працівників по галузях і регіонах;
- в) відбувається узгодження інтересів різних соціальних груп у найважливіших сферах суспільства: виробництві, обміні, розподілі та споживанні матеріальних і духовних благ;
- г) усі відповіді вірні.

48. Як вимірюються показники продуктивності праці:

- а) при їх визначенні вироблену продукцію співвідносять з витратами живої праці;
- б) розраховуються до одержання продукції;
- в) використовуються нормо-години потрібні для виготовлення одиниці продукції;
- г) розраховуються (за окремими культурами) за кожною технологічною операцією діленням затрачених на цій операції людино-годин на площу посіву відповідної культури.

49. Що розуміють під «трудодефіцитна кон'юнктура ринку праці»:

- а) попит перевищує пропозицію робочої сили;
- б) попит і пропозиція робочої сили досягли своєї рівноваги;
- в) пропозиція робочої сили значно перевищує попит;
- г) немає правильної відповіді.

50. Що таке «ринок праці»:

- а) сфера формування попиту і пропозиції на робочу силу;
- б) попит окремого роботодавця на робочу силу;
- в) потреба на працівників для заповнення вакантних робочих місць;
- г) диференціація видів трудової діяльності між різними групами працівників.

51. Робочий час у залежності від особливостей режиму роботи:

- а) погодинний і відрядний;
- б) денний і нічний;
- в) нормований і ненормований;
- г) нормований і відрядний.

52. Який з показників вимірювання безробіття є найважливішим:

- а) кількість безробітних;

- б) рівень безробіття за методологією МОП;
- в) рівень зареєстрованого безробіття;
- г) усі відповіді вірні.

53. Показники, які характеризують норму праці за статичним нормуванням:

- а) витрати, визначені на основі досвіду окремих осіб;
- б) середні показники, отримані з масових звітних даних;
- в) норми витрат праці, які діють на сусідніх підприємствах;
- г) витрати, визначені на основі досвіду групи осіб.

54. Що розуміється під терміном «кооперація праці»:

а) процес розмежування різних видів діяльності працівників, внаслідок їх спеціалізації на виконанні певного кола функцій, за яких окремі працівники виконують різні роботи або трудові операції, які взаємодоповнюють одна одну;

б) форма об'єднання трудової діяльності певної чисельності людей, що беруть участь у виконанні одного і того ж або різних, але пов'язаних між собою виробничих процесів;

в) процес розмежування працівників в процесі трудової діяльності з метою досягнення певних намічених кінцевих результатів;

г) немає правильної відповіді.

55. Яким показником вимірюється кількість витрат живої праці на виробництво одиниці продукції:

- а) технологічна трудомісткість;
- б) продуктивність праці виробництва продукції;
- в) трудомісткість виробництва продукції;
- г) усі відповіді правильні.

56. Чому сприяє раціональний режим праці та відпочинку:

а) якнайкраще забезпечує підвищення працездатності;

б) якнайкраще забезпечує підвищення продуктивності праці,

в) зберігає здоров'я людини та створює умови для гармонійного розвитку особистості;

г) усі відповіді вірні.

57. Принцип одночасної роботи людини і машини:

- а) принцип паралельності;
- б) принцип оптимальної інтенсивності праці;
- в) принцип пропорційності;
- г) принцип безперервності.

58. Зайнятість конкретної особи протягом неповного робочого часу або з неповною оплатою чи недостатньою ефективністю – це:

- а) повна зайнятість;
- б) неповна зайнятість;
- в) вільно вибрана зайнятість;
- г) тимчасова.

59. Який основний принцип Конвенції про охорону заробітної:

- а) своєчасна і повна виплата заробітної плати;
- б) диференціація оплати праці;
- в) усунення протизаконної практики щодо заробітної плати;
- г) усі відповіді правильні.

60. Особливості тимчасових робочих місць у сільськогосподарському виробництві:

- а) характеризуються переміщенням виконавців і засобів виробництва;
- б) не змінюють свого розташування у просторі;
- в) це просторове об'єднання робочих місць з іншими, особливо при здійсненні робіт потоковим способом – посівні, збиральні;
- г) виконавці здійснюють трудові дії в обмеженому просторі.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Закон України Про оплату праці № 341-IX від 05.12.2019, ВВР, 2020, № 13, ст.68; № 440-IX від 14.01.2020, ВВР, 2020, № 28, ст.188 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text>
2. Агавердієва Х.Ф., Іванісов О.В., Лебединська О.С. Соціальний аудит у теоретичному полі соціальної відповідальності // Бізнес-Інформ. 2018. № 4. С. 272–278.
3. Економіка праці : навчальний посібник / за заг. ред. Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
4. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 330 с.
5. Економіка праці та соціально-трудова відносина: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугаєва, Л.Д. Запірченко та ін.] / за наук. ред. екон. наук, проф. Семикіної М.В. – Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. – 228 с.
6. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. – К. : Кафедра, 2020. – 310 с. ISBN 978-617-7301-76-8.
7. Економіка праці й соціально-трудова відносина : навч. посіб. / [І. Б. Скворцов, В. В. Войцеховська, О. Я. Загорецька та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. Б. Скворцова. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 265 с.
8. Економіка праці та соціально-трудова відносина [Електронний ресурс]: підруч. для студ. спец. 051 «Економіка» / О. І. Іляш, Н. О. Черненко, О. А. Шевчук, О. О. Трофименко, С. С. Гринкевич, Я. І. Глущенко; друге видання, за заг. ред. проф. О. І. Іляш, Н. О. Черненко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електрон. текстові дані (1 файл: 1,73 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2023. – 371 с.
9. Колот А.М. Грішнова О.А., Герасименко О.О. та ін. Економіка праці і соціально-трудова відносина: Підручник. К : КНЕУ, 2019. 711 с.
10. Ткучук В.А., Ланченко Є.О. Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудова відносина: навч. посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 616 с.

Допоміжна

11. Бухало О.В. Василішин С.І., Ярова В.В. Індикатори соціальної відповідальності як складова інтегрованої звітності агробізнесу в умовах війни. Причорноморські економічні студії. 2024. Вип. 87. С. 81–91. - DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.87-13>.
12. Бухало О.В., Нежид Ю. Місце оплати праці в концепції соціально відповідального бізнесу аграрного сектора економіки. Науковий погляд:

економіка та управління. 2024. № 3 (87). С. 47–52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2024-87-8>

13. Бухало О.В. Економіка праці в умовах цифрової економіки. Журнал з менеджменту, економіки та технологій. Journal of management, economics and technology. Харків: ДБТУ, 2024. № 3. С. 84-99. - DOI: <https://doi.org/10.69803/2312-3427-2024-3-84>. (включено до Index Copernicus).

14. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості: навч. посібник К.: КНЕУ, 2019. 252 с.

15. Крушельницька О., Мельничук Д. Управління персоналом: Навчальний посібник 2-е вид., перероб. й доп. К.: Кондор, 2017. 304 с.

16. Соціальна економіка : навч. посіб. / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотнікова, Н. В. Аграмакова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 275 с.

17. Цимбалюк С. О. Індикатори оцінювання політики оплати праці у контексті реалізації принципів гідної праці // Економіка та держава. 2018. № 4. С. 12–16.

18. Чернега І.І., Фротер О.С., Бондаренко Н.В., Бленда Н.О., Бурляй О.Л. Соціальне підприємництво та лідерство в процесі управління соціально-трудовами відносинами // «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки»): журнал. 2023. № 1(15). 2023. С. 72-84.

19. Чернега І. І., Нестерчук Ю.О., Соколюк С.Ю., Непочатенко О.А., Жарун О.В. Конкурентні переваги соціально-економічного механізму підприємницької діяльності у бізнес-середовищі та економічна безпека бізнесу // Вісн. ХНАУ. Серія «Економічні науки». 2021. № 2 (2). С. 62-73.

20. Чистов С.М. Никифоров А.Є., Куценко Т.Ф. та ін. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. Вид. 2-ге, допрац. і допов. К.: КНЕУ, 2018. 440 с.

Інформаційні ресурси

21. Аграрний сектор України. URL: agroua.net

22. Бібліотеки в Україні. URL: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3)

23. Бібліотеки та науково-інформаційні центри України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>

24. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua

25. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

26. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаніка. URL: [http://www. library. lviv.ua/](http://www.library.lviv.ua/)

27. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: www.minagro.kiev.ua

28. ННЦ «Інститут аграрної економіки». URL: www.iae.kiev.ua
29. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
30. Сайт журналу «Заробітна плата».
<https://profpressa.com/vydannya/zarobitna-plata/>

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Тестові завдання
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми навчання за спеціальністю 051 «Економіка»

Укладач:
БУХАЛЮ Олена Василівна

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.
Ум. друк. арк. _ .
Наклад ___ пр.
Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44